

Kontakt dla mediów:

e-mail: media@parp.gov.pl

Informacja prasowa

Warszawa, 03.06.2024 r.

Mobilna Polska Wschodnia dzięki Funduszom Europejskim

Zielone, niezatłoczone miasta to marzenie wielu mieszkańców. Aby to osiągnąć, potrzebny jest m.in. ekologiczny, nowoczesny i wydajny transport publiczny. Analitycy z CleanCities zbadali, że w 2022 r. najbardziej ekoprzyjazny transport miejski jeździł w Paryżu, Lizbonie i Oslo, stanowiąc 70% ogólnego taboru. W rankingu znalazła się także Warszawa (41%), Trójmiasto (35%) oraz Kraków (32%). Według raportu z kwietnia 2023 r. „Transport zbiorowy w polskich samorządach – stan obecny i plany na przyszłość” Banku Gospodarstwa Krajowego, do 2028 roku tabor w polskich miastach wzbogaci się o ponad 1200 pojazdów, z czego 55% będą stanowiły autobusy elektryczne, a 17% autobusy wodorowe. Samorządy inwestując w transport publiczny, od 20 lat korzystają ze wsparcia Funduszy Europejskich dla obszaru Polski Wschodniej.

Komunikacja miejska to korzyści ekonomiczne i środowiskowe

Według raportu Najwyższej Izby Kontroli „Funkcjonowanie i rozwój transportu publicznego”, od 1990 r. liczba samochodów wzrosła z 5,3 mln do 23,4 mln, powodując redukcję przewozów komunikacją miejską. Polacy mają więcej samochodów niż przeciętni Europejczycy. Z danych Eurostatu wynika, że w 2022 r. na 1000 mieszkańców w Polsce przypadało 572 samochody, a średnia europejska wynosiła 560. Duże zatłoczenie na drogach to również duże koszty. Badacze z Texas Transportation Institute obliczyli, że roczny koszt zatłoczenia na osobę w 2001 r. wynosił 520 dolarów, łącznie dając niemal 70 mln dolarów. Tymczasem analitycy z PTV Vision Traffic obliczyli, że do przewiezienia 200 pasażerów potrzebnych jest 10 autobusów lub 5 tramwajów i aż 133 samochody. To pokazuje, że miasta potrzebują niskoemisyjnego, nowoczesnego taboru oraz zapewnienia infrastruktury dla alternatywnych metod poruszania się, np. ścieżek rowerowych.

Poza kwestiami ekonomicznymi przemawiającymi na korzyść transportu publicznego, warto wspomnieć również o sferze środowiskowej. Jak podaje Europejska Agencja Środowiska (European Environment Agency) zanieczyszczenie powietrza stanowi największe zagrożenie dla zdrowia i środowiska w Europie. Powoduje choroby serca i płuc, przyczyniając się do przedwczesnej śmierci wielu Europejczyków. Prowadzi także do utraty różnorodności biologicznej. W miastach głównym źródłem zanieczyszczenia powietrzem jest transport samochodowy. W Berlinie 75% tlenku azotu

pochodzi ze spalin samochodowych.¹ Ograniczenie emisji zanieczyszczeń z ruchu drogowego powinno być priorytetem dla wszystkich miast. Realny wpływ na poprawę jakości powietrza ma rozwój transportu publicznego.

Nowoczesny transport publiczny w Polsce Wschodniej

Wsparcie Funduszy Europejskich: Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej (PO RPW) 2007–2013 oraz Programu Operacyjnego Polska Wschodnia (POPW) 2014–2020 przyczyniło się do poprawy jakości komunikacji publicznej w Polsce Wschodniej. Stała się ona bardziej dostępna, wygodna, szybsza, punktualna, bezpieczna i przyjazna. Kielce, Lublin, Rzeszów, Olsztyn i Białystok zyskały aż 743 pojazdy do obsługi komunikacji publicznej. Miasta kupiły nowe, przyjazne środowisku autobusy, spełniające normę Euro-VI, oraz pojazdy elektryczne. Lubelska komunikacja miejska zyskała nowe trolejbusy, a do Olsztyna powróciły tramwaje.

W ramach zrealizowanych projektów powstała infrastruktura niezbędna do efektywnego funkcjonowania transportu publicznego. Zmodernizowano i zbudowano ponad 1200 km linii komunikacji miejskiej, w tym niemal 120 km linii trolejbusowych oraz ponad 23 km trakcji tramwajowej. Ponadto zainstalowano inteligentne systemy transportowe (m.in. monitoring i zarządzanie ruchem miejskim, informacja pasażerska, e-bilety), kierowcy zyskali miejsca parkingowe w obiektach „parkuj i jedź”, a rowerzyści w obiektach „Bike&Ride”. Dla transportu dwukołowego przygotowano prawie 75 km ścieżek rowerowych-

– Ekologiczny transport miejski od 20 lat jest jednym z priorytetów Funduszy Europejskich, obejmujących wsparciem obszar Polski Wschodniej. Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości rozdysponowała ponad 3,7 mld zł na poprawę mobilności tego makroregionu – ponad 1,6 mld zł z Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007–2013 i ponad 2,1 mld zł z Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014–2020. W obecnej perspektywie 2021-2027 w ramach Funduszy Europejskich dla Polski Wschodniej na rozwój mobilności czeka ponad 1,5 mld zł – mówi **Maciej Berliński, dyrektor Departamentu Projektów Infrastrukturalnych, PARP.**

Nowe możliwości dla zrównoważonej mobilności

Obecnie trwa nabór do działania „Zrównoważona mobilność miejska”, realizowanego w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej (FEPW). Wsparciem będą objęte projekty z zakresu ekologicznych, zintegrowanych systemów mobilności miejskiej (obejmujących transport miejski i aktywne formy mobilności), przyczyniające się do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń, hałasu i zwiększenia efektywności przemieszczania się w miastach i ich obszarach funkcjonalnych.

Od 11 lipca 2023 r. można składać wnioski do programu „Zrównoważona mobilność miejska - nabór niekonkurencyjny”. Jest on skierowany do miast liczących powyżej 100 tys. mieszkańców, wraz z ich obszarami podmiejskimi. Są to: Lublin, Białystok, Rzeszów, Kielce, Olsztyn, Elbląg i Radom. Środki pozyskać też mogą ww. miasta działające na podstawie porozumienia zawartego

¹ <https://eurocities.eu/latest/we-need-to-clear-the-air/>

z jednostkami samorządu terytorialnego położonymi w miejskim obszarze funkcjonalnym oraz utworzone przez nie związki i stowarzyszenia.

Celem działania jest wspieranie zrównoważonej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej. Środki można przeznaczyć na zakup bezemisyjnego taboru (tramwajów, trolejbusów lub autobusów), budowę, przebudowę i modernizację infrastruktury na potrzeby transportu miejskiego oraz digitalizację systemu mobilności w miastach.

Nabór wniosków kończy się 18 grudnia 2025 r. Wymagany minimalny wkład własny do realizacji projektu to 15%. Kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów wynosi 1,35 mld zł. Na wsparcie rozwoju mobilności miejskiej mogą liczyć także średnie miasta z makroregionu Polski Wschodniej. Do nich skierowane jest działanie „Zrównoważona mobilność miejska – nabór konkurencyjny”. Wnioski o dofinansowanie mogą składać miasta tracące funkcje społeczno-gospodarcze oraz inne miasta subregionalne z podregionów z najwyższą kumulacją gmin zmarginalizowanych z przedziału 50-100 tys. mieszkańców (ustawowo zobligowani organizatorzy transportu miejskiego). Są to: Chełm, Zamość, Biała Podlaska, Łomża, Suwałki, Przemyśl, Stalowa Wola, Mielec, Ostrowiec Świętokrzyski, Ełk, Siedlce i Ostrołęka. W ramach programu wsparciem objęte zostaną kompleksowe projekty z zakresu ekologicznych, zintegrowanych systemów mobilności miejskiej (obejmujących transport miejski i aktywne formy mobilności).

Dzięki dofinansowaniu miasta będą mogły zrealizować m.in. takie inwestycje jak: zakup bezemisyjnego taboru tramwajowego, trolejbusowego lub autobusowego (pojazdy z napędem elektrycznym lub wodorowym); budowa, przebudowa i modernizacja infrastruktury na potrzeby transportu miejskiego i komplementarnych form mobilności czy digitalizacja systemu mobilności w miastach i ich obszarach funkcjonalnych. Przyczynią się one do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń i hałasu, a także zwiększą efektywność przemieszczania się w miastach i ich obszarach funkcjonalnych.

Wsparcie wyniesie do 85% wydatków kwalifikowalnych projektu, a środki przeznaczone na dofinansowanie projektów w naborze to 175 mln zł. Wnioski można składać do 27 czerwca 2024 r.

Fundusze Europejskie
dla Polski Wschodniej

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

 PARP
Grupa PFR